

HANIBAL PODZEMNI

Hristo Bojčev
www.hristoboytchev.com

Lica:
HANIBAL
VASKO
PETJO
KLEOPATRA
SONJA

SLIKA PRVA

Noć. Mrak. Čuje se samo tiktakanje budilnika i hrkanje spavača. Iznenada, silna buka iz podzemlja narušava mir: neko razbija beton pneumatskom bušilicom. Šapat žene u mraku:

SONJA Vasko? Vasko?
VASKO /sanjivo/. Mmm...
SONJA Vasko, nešto tutnji! Probudi se!
Pali se noćna lampa. Vasko i Sonja su u krevetu.
VASKO Šta je?
SONJA Nešto tutnji.
VASKO Gde?
SONJA Ne znam... Čini mi se iz podruma
VASKO Kakav podrum? Mi nemamo podrum?
Tutnji sve jače i sve nepodnošljivije.
SONJA Čuješ li?
VASKO Čujem.
SONJA Šta ćemo sad?
VASKO Ništa, šta bi... Tutnjaće, tutnjaće i prestaće. Eto, prestade.
SONJA Stvarno prestade..
VASKO Hajde, spavaj. Sutra ćemo sve da saznamo. Laku noć.
SONJA Laku noć.
Istog trenutka započinje da tutnji iz sve snage. Postaje užasno i nepodnošljivo. Parket se nadiže, puca s treskom i nasred sobe zine rupa iz koje, do pojasa, viri čovek. Na glavi ima rudarski šlem, a u rukama drži rudarsku, pneumatsku bušilicu. Sonja vrisne i sklupča se u uglu, uvijena čaršafom.
HANIBAL Dobro veče.
Gledaju ga, zenemeli.
HANIBAL /poslovno/. Jeste li vi Vasil Vrbanov?
VASKO /preneraženo/. Aaaa... Ja.
HANIBAL Potpišite nalog za isplatu. /dodaje mu svežanj naloga za isplatu i hemijsku olovku./
VASKO Kkk... Kakav nalog?!
HANIBAL Za novac... /Izvlači svežnjeve novčanica i baca ih na sto./Milion. Ako hoćete - prebrojte.

VASKO Kkk... Ko si ti?
HANIBAL Kako ko? Niste li dobili obaveštenje?
VASKO Nnn... Ne!
HANIBAL Tc-tc-tc! Trebalo je da dobijete obaveštenje. Sada treba još jednom da objašnjavam.
Počinje s dosadom da objašnjava, sričući reči, ne bi li bio jasniji.
HANIBAL Dakle, vidite! Mi smo iz jednog podzemnog sveta. Shvatate?
VASKO Ne?
HANIBAL Mi smo još iz vremena Rimske imprije. O Rimskoj imperiji ste čuli?
VASKO Da.
HANIBAL /ohrabren/. Bravo. Znači, u vreme Rimske imperije naši su dedovi bili rani hrišćani. Međutim, Rimska imperija ih je strahovito progonila i oni su se posakrivali u katakombama...
VASKO Da.
HANIBAL E, pa, mi smo od onda. Navikli smo dole, pod zemljom i tamo živimo. Stvorili smo jednu veoma moćnu civilizaciju tamo... dole. Tehnika, višak proizvodnje, pare... Mnogo para!
VASKO Jel' te?
HANIBAL I osnovasmo jednu specijalnu fonadiciju, koja treba da pomaže ovde, vama... Shvatate?
VASKO Shvatam.
HANIBAL Ja radim u toj fondaciji. Kopamo tunele i delimo pare. program "maksimum" je da svima damo. Do sada, međutim, dali smo samo nekima, zato, ako ste приметili, neki imaju, a drugi ne.
VASKO Primetili smo...
HANIBAL Razlog smo mi.
VASKO A-ha! Znači, to je?
HANIBAL To... Ali, daćemo svima. Sada je vaš red. Hajde, potpišite i uzmite milion.
VASKO Mnogo, bre!
HANIBAL Može i manje. Ko koliko hoće. Hajde, upišite sumu i potpišite. samo brže, molim vas!
VASKO Da vam sipam nešto?
HANIBAL Ne, hvala. Ne pijem u radno vreme.
VASKO Samo jedan prst... /Sipa./ Raspoložiće vas.
HANIBAL Dovoljno. /Izlazi iz tunela./ Hajde, živeli!
VASKO Živeli! /pruža ruku./ Vasil.
HANIBAL Hvala. Hanibal Klaudije Tiberius. /Otpija umorno./ Mnogo posla, Vasile! Mnogo! Sada treba da se vratim u banku za još para i do jutra da probijem još dva tunela. Svakom treba da daš, nema načina. Bez para ne valja...
VASKO Ne da ne valja, nego... Pitaš li mene? Nezaposlen "vokalni pedagog"...
HANIBAL Učitelj pevanja?
VASKO Isti klinac. S vremena na vreme po neki privatni čas i to je sve...
HANIBAL Tc-tc-tc! I kako možeš da pevaš bez para?
VASKO Tako i pevam... Dok isteram lestvicu, suze mi poteku...
HANIBAL A šta jedeš?
VASKO Uglavnom pseće konzerve. Zato i pevam kao da zavijam... Znači, Hanibale, kažeš da ste još od vremena Rimske imperije?
HANIBAL Da, da... Neron, ako si čuo...
VASKO Znam ga.
HANIBAL Gad! Žive nas je bacao lavovima... Od onda, kako sidosmo, pa sve do sada.
VASKO Koliko vas je tamo? Dole?
HANIBAL Mnogo. Međutim. mi smo se množili postepeno, jer, ako si čitao istoriju, sve što je progresivno je bilo praćeno i gonjeno.
VASKO Isto je i sad...
HANIBAL Sve znamo... I kad ih pojure, gde bi, gde bi – i hop, kod nas, dole. Pristižu. Zbog inkvizicije, zbog pogroma nad Jevrejima, od komunizma, od demokracije... Jesi li čuo za pariske tunele?
VASKO Da, da. Čuo sam.
HANIBAL Mi smo ih prokopali. Kasnije, zbog Hitlera, mnogo je naroda došlo. Pisci, filozofi, fizičari... A za vreme Staljina? Iskopasmo tunel, čak od Sibira i dole se napuni inteligencijom. Sišlo četrdeset milona – svi misle da su streljani. Kakvaje samo kulturu dole... Takve ovde nikad neće biti.
VASKO Dole?
HANIBAL Dole, nego šta. Kakve gradove imamo, da ih vidiš, otkačio bi...
VASKO Da ti dospem još malo?
HANIBAL Aaaa, ne! Uhvatiće me. Dole, uglavnom, pijemo viski...

VASKO I ovde ga neki piju. Možda ste im već podelili...

HANIBAL Podelili smo mnogima. Jedno 2-3 posto već imaju.

VASKO To se vidi. Imaju ljudi... A mi mislili, da te pare... Razumeš?

HANIBAL Nema tako što. Mi smo razlog.

VASKO Znači, svi će imati?

HANIBAL Svi. Samo se treba strpeti...

VASKO Ko izdrži, na kraju krajeva...

HANIBAL Izdržaćete... Većina će izdržati. Izvestan procenata rizika postoji, naravno, ali šta da se radi. Hajde, živeli!

VASKO Živeli! A pare, jel ih štampate?

HANIBAL Ma kakvo štampanje? Znaš da mora da ima pokrića u nadzemnim bankama.

VASKO Onda odakle?

HANIBAL Izvodimo tajne projekte. S Kinezima, naprimer, imamo ugovore za podzemna istraživanja. O arapskoj nafti sigurno znaš?

VASKO Šta?

HANIBAL Mi smo je pronašli, svojevremeno. Nalazišta urana u Južnoj Africi takođe, kobalt, platinu, zlato... Sve se plaća. Za Japance prokopavamo podzemni vodni put ispod Azije, za SAD – železnički tunel ispod Tihog okeana, za Australijance vadimo zemljanu plazmu... Ništa vi ne znate... Potpiši tu i uzimaj pare.

VASKO Potpisaću. Daj. */Potpisuje i uzima pare./*

HANIBAL */podiže ruku za rimski pozdrav/*. Salve! U zdravlju ih potrošio. Daćemo opet.

VASKO Da nešto pitam? Može li?

HANIBAL Šta?

VASKO Kažeš još dva tunela do jutra?

HANIBAL Dva, a što pitaš?

VASKO Da ti uštedim trud, ako je moguće? Ne može li, umesto da kopaš još dva tunela, da ja pozovem jednog svog čoveka da iskoristi moj tunel, pa da i on dobije pare?

HANIBAL Može, razume se.

VASKO Taman ćemo i tebi da olakšamo: jedan tunel manje...

HANIBAL Ne. Ja ću opet da ispunim normu. Znaš li ti, koliko ljudi jedva sastavlja kraj s krajem?

VASKO Znam, znam. Znači, mogu da pozovem svog čoveka za sutra uveče?

HANIBAL A kakav je taj?

VASKO Dobar čovek. Mnogo puta mi je pomagao.

HANIBAL Da nije iz vlade?

VASKO Ne, a zašto?

HANIBAL Vladi smo već dali.

VASKO Nije iz vlade. Naš je.

HANIBAL Sutra, u 11 uveče, da čeka. I da odluči koliko bi hteo.

SONJA A meni?

HANIBAL Čekajte malo? Zar vi niste porodica?

SONJA Ne. Nismo.

HANIBAL Auu! Tc-tc-tc! Nešto sam, znači, pobrkao na karti... */Razgrće kartu./* Po skici je ovde trebalo da bude porodica sa detetom... Pogrešio sam.

SONJA Ne, niste pogrešili.

VASKO Sonja, što komplikuješ stvari? Daću ti polovinu od mojih.

HANIBAL Zašto od tvojih? Daćemo i njoj po spisku. Sutra uveče neka i ona čeka tu. Koliko hoćete?

SONJA 100 000? Može li?

HANIBAL Može. Sutra u 11. Hajde Salve!

VASKO Hajde! Srećno kopanje i laka ti zemlja.

HANIBAL Hvala. Znači, sutra uveče u 11?

VASKO Da. Sutra uveče u 11. Čekamo.

Hanibal ulazi u tunel.

SLIKA DRUGA

Sutradan, uveče. Vasko i Petjo.

VASKO Veruj ako hoćeš, badžanak. Evo, iz ove rupe je izašao... Ne verejuš, a?

PETJO */razgleda rupu/*. Vreujem ti, što da ti ne verujem? Dešava se. Znači iz ove je rupe izašao?

VASKO Da. Odatle izašao i tuda otišao.

PETJO U Rimsku imperiju?
VASKO Da... Ti mi izgleda ne veruješ?
PETJO Verujem ti, zašto da ti ne verujem... /*Vidi flašu na podu.*/ Vasile, što, bre, badžanak, piješ toliko?
VASKO Počastio sam ga pićem...
PETJO Da, da... Sam da cugaš ne ide... Kako se taj zove?
VASKO Hanibal Klaudije Tiberius.
PETJO Trojica, znači? Jesu li bili na konjima, ili peške?
VASKO Badžanak! Čovek mi dao čitav milion!
PETJO Dobro, dobro... Shvatio sam.
PETJO Milion!
PETJO A gde je?
VASKO Evo ga. /*Vadi pare iz ormara I prosipa ih po podu. Petjo gleda u šoku.*
PETJO Vasile, odakle ti ove pare?!
VASKO Sve vreme ti objašnjavam? Od Hanibala Klaudija Tiberiusa. Čovek izašao odozdo. Oni tamo žive još od Rimske imperije... Sve sam ti objasnio, a ti opet ne shvataš...
PETJO Shvatam. Sve sam shvatio, samo odakle ti pare ne shvatih... Ima tu nešto mračno, badžanak?
VASKO E, sada ćeš da poveruješ... /*Viče prema kuhinji.*/ Sonja? Sonja?
Ulazi Sonja.
VASKO Upoznajte se. To je Sonja.
PETJO Jeli i ona... odozdo?
VASKO Nije. Studentkinja je. Završava pravo.
PETJO Rimsko?
VASKO Ne. Studira na Univerzitetu.
PETJO Pomislih da oni odozdo dele i rimske kurtizane.
VASKO Badžanak, vrediš, da znaš. Sonja, objasni mu ti, jer misli da sam ja lud.
SONJA Kako da objasnim? Ko bi poverovao u tako nešto? Nikom nisi trebao da govoriš.
VASKO On mi je, kao, prijatelj... /*Petju.*/ Ma dobro, ako hoćeš veruj. Reci samo koliko hoćeš? Jel ti milion dosta?
PETJO /*pada u fotelju.*/ Poludeću zbog vas, majke mi! Ko, bre, daje tolike pare? Da ti uzmu, pa da poveruješ.
VASKO Odakle da ti uzmu, badžanak? Kad si ti imao milion?
PETJO Taj tvoj, da nije opljačkao neku banku?
VASKO Čulo bi se.
PETJO Istina, čulo bi se... Da nije iz podzemne mafije?
VASKO Za sada, podzemnu mafiju nemamo. Sva nam je mafija nadzemna.
PETJO I šta ja sada treba da urdaim?
VASKO Da kažeš koliko para hoćeš.
PETJO Uh, majku mu! Da ja to ne sanjam?
VASKO I ja sam to u početku mislio, ali, čim sam pipnuo pare, istrežno sam. Kad se radi o parama, badžanak, i sa neba da padaju – uzimaj! Trebao sam da tražim još, joooš!
PETJO Zar ti nije dao milion?
VASKO Dao mi, ali za šta pre? Koliko je jedan milion, kad normalno pomisliš... /*Pogleda na sat i skoči.*/ Petnajest do jedanajest. Sad će Hanibal. Sonja, brzo stavi kafu, da počastimo Hanibala. Dolaze pareee!
Sonja izlazi. Vasko počinje lagano, pa sve brže i brže, da pljeska rukama i da pleše popularnu Bajaginu pesmu:
Da smo živi i zdravi još godina sto
Da ima vina i pesme i da nas pazi Bog
Najlepše žene da su pored nas
Jer ovaj život je kratak i prolazi za čas
Petjo mu se, takođe, pridruži i obojica još jedanput otpevaju i otpešu istu strofu.
VASKO Mislim, badžanak, da kupim jedan stan. Kupiću i jednu "Hondu". I vikendicu s bazenom 5 na 4. Otiću na odmor u Grčku, Kipar, Maltu, Vatikan, Italiju, Španiju, Monako, Luksemburg, Holandiju, Pariz, Rim, London, Osaku, Nju Jork, Rio, Los Andjeles, Australiju, Indoneziju, Honolulu...
PETJO Mnogo trošiš, Vasile!
VASKO Nije mnogo, badžanak! Nije. Nikad nisam bio u inostranstvu. Samo u Rusiju, i to za vreme komunizma. Sada i tamo ne mogu da odem.
PETJO I bolje...
VASKO Još od malena maštam, badžanak, da vidim Australiju. Hoću, Petjo, hoću, razumi me! I Havaje hoću da vidim, hoću i Kaliforniju... Zašto smo ih, badžanak, učili iz geografije, kada nikada ne možemo da ih vidimo.

Nikada! Bolje da su napisali, da smo na ovom svetu samo mi i Rusija, da barem srećni umremo. Zašto su nam govorili da postoji Amazon, Misisipi, pas Dingo, Koloseum i Akropolj, rivijere, lagune, fjordovi, Hoću da ih vidim, badžanak! Jednom se živi na ovom svetu, bar da ga vidimo... /*Monolog završava suzama.*/

PETJO Najbolje da sa tim parama postaneš narodni poslanik, badžanak. I svet ćeš da vidiš, i pare ćeš da imaš. Kad postaneš šef skupštinske komisije za pevanje, ceo će mandat da ti prođe kao pesma. Sad, sa ovim parama, da napraviš predizbornu kampanju i mesto ti ne gine. Ulaziš direktno. Ljudi nemaju više za koga da glasaju. A može da ti je i suđeno da spasiš domovinu.

VASKO Dosta s tom domovinom, badžanak! Rekoh ti da sam samo u domovini i u Rusiji bio.

Zvoni se na aulazu. Petjo gleda kroz špionku.

VASKO Ko li može da je u ovo vreme? Policija?

PETJO Ne. Nije policija.

VASKO Reketaši?! Kad pre saznaše, majku mu!?

PETJO Nisu reketaši.

VASKO Ko je onda?

PETJO Kleopatra.

VASKO Koja Kleopatra?

PETJO Tvoja žena.

VASKO O, Bože! Ja je nisam zvao.

PETJO Ja sam je pozvao.

VASKO Badžanak, od tebe to nisam očekivao. Zar me nije napustila? U sredu smo na sudu...

PETJO Znam. Zato sam je i pozvao. Pošteno da ti kažem, badžanak, kad mi ono telefonom reče da imaš para, pomislih da si dobio na LOTO-u. I pozvah je, misleći da može i da razmisli... Zbog deteta.

VASKO Lepo si to smislio... Sad mi reci šta da radim?

PETJO Nećemo da otvaramo.

Zvoni se po drugi put.

VASKO Razbiće vrata, pošto već zna da ovde ima para.

PETJO O prama ništa ne zna. Samo sam joj rekao da dođe jer je mnogo važno.

VASKO Sve jedno, biće skandala. Što si je zvao?

PETJO Pusti je samo za malo. Sakrićemo pare. /*Gura pare u ormar.*/

Ponovo se zvoni.

VASKO A rupa?

PETJO Pokrićemo je tepihom. Evo ovako. /*Navlači tepih preko rupe.*/ Eto! Nema ništa. Pomeri i fotelju, da ne može da priđe. Gotovo.

Zvoni se.

VASKO Da je pustim?

PETJO Puštaj! Rećiću joj da sam pogrešio, t.j. da je sastanak za sutra uveče. Koliko je sati?

VASKO Deset do jedanajest. Nema vremena! Badžanak, kako si mogao! /*Dugo se zvoni. Vasko se prekrsti i izlazi.*/

SLIKA TREĆA

Uleće Kleopatra.

KLEOPATRA Pet minuta! Dajem ti pet minuta i odlazim. Kaži šta imaš da kažeš – i odlazim. Ja ćutim. I ne odustajem ni od čega. On će dame zove u 11... Kakvi su to ponoćni sastanci? Ili misliš, razvedena je pa može...

VASKO Još nisi razvedena...

KLEOPATRA Ne gaji iluzije – mostovi su spaljeni. I ne teraj me da vičem – čuvam svoj glas. Sutra imam kasting...

VASKO Želim ti uspeh.

KLEOPATRA Ne troši svoje vreme. Imaš pet minuta. Kakav je ovo kupleraj? Zašto je fotelja premeštena? Ovo je još uvek naš zajednički stan. I biće moj. Zapamti. I ostaće moj.

VASKO Dobro, dobro...

KLEOPATRA Šta je dobro? Šta je tu dobro! Zašto je tepih povučen, tebe pitam? Taj sam tepih kupila od honorara za "Veselu udovicu"... Tepih da se vrati na mesto, odmah! Odmah!

VASKO Dobro, dobro... Premestiću ga.

KLEOPATRA Što me teraš da vičem. Rekla sam odmah. Odmah!

VASKO Dobro, dobro... Čuvaj glas.

Kleopatra počinje da vuče tepih, ali Vasko i Petjo hvataju za drugi kraj.

VASKO Kleopatra!

KLEOPATRA Pusti tepih!

VASKO Neću!

KLEOPATRA Pusti, ja sam ga platila.

VASKO Platiću ti ga, samo ga pusti.

KLEOPATRA Neću pare, daj mi tepih.

VASKO Platiću ti duplo.

PETJO Daj joj triput više, badžanak. Triput!

VASKO Daću ti sto hiljada.

KLEOPATRA Da si imao 100.000, misliš da bih otišla? */Smiruje se./* Bože, šta ja radim ovde u ovo vreme? Sutra imam kasting...

PETJO Idemo. Idemo zajedno. I ja odlazim... */Povede je ka vratima./*

KLEOPATRA */dobija novi napad/.* Što si me zvao? Kazuj odmah, imaš samo pet minuta.

VASKO Već su istekli.

KLEOPATRA Dajem ti još pet.

VASKO Ne trebaju mi.

KLEOPATRA Što si me zvao?

PETJO Rećiću ti sutra, sutra. Sada čuvaj glas.

KLEOPATRA Sutra? Fazoni? Sve tvoje fazone znam. Za pet godina sam ih sve naučila. Izludeo si me! Izludeo si meee! Ovaj će ti izaći preslan, da znaš. Za ovaj ćeš fazon pred sudom da odgovaraš. Život si mi uništio. Za pet godina – samo jedna garsonjera na otplatu. Dojadilo mi da vežbam u kupatilu!

Ulazi Sonja sa kafama.

KLEOPATRA */u šoku/.* Koja je sad pa ova? Pitam – ko je ona.

VASKO To je Sonja...

KLEOPATRA Šta traži u mom stanu? Tebe pitam. Vasile, jel ja to sanjam? */Skljoka se na fotelju, ali odmah skoči./* Moje haljine! Bunda, gde mi je bunda?

VASKO Tu je. Sve je u ormaru.

KLEOPATRA Moja bunda! */Kreće ka ormaru./*

PETJO */jurne za njom/* Kleopatra!

KLEOPATRA */urla/.* Moja bunda! */otvara ormar i pare se raspu po podu. Kleopatra padne u nesvest./*

SONJA Žao mi je. Idem ja.

KLEOPATRA */sa poda/.* Ne mrdaj! Ostaješ tu! */Ustaje./* Zvaću policiju. Otkuda ove pare? S kakvim si se ljudima povezao, Vasile! Mafijašica!

VASKO Nije mafijašica. Studentkinja je.

KLEOPATRA Studentkinja? A pare? Da nije štedela od stipendije? Koji pošten čovek danas ima pare?

VASKO Pare su moje.

KLEOPATRA Tvoje? Ove pare su tvoje! Dobiću srčku. */Vrišti./* Hitna pomooc!! Telefon! Telefooon!

Kleopatra se hvata za telefon. Petjo i Vasko je hvataju.

KLEOPATRA Pustite me! Pustite meee!

Otpočinje borba. Kleopatra propada sa tepihom u rupu.

KLEOPATRA Upomoć! Upomoć!

Petjo i Vasko je izvlače i postavljaju je da sedne. U tom trenutku u tunelu ispod tepiha je Hanibal i tepih se nadiže. Kleopatra počinje da vrišti, uplašena. Petjo joj zatvara usta i obojica je uvijaju u tepih.

SLIKA ČETVRTA

Hanibal ulazi i Petju se noge potkose.

HANIBAL Doneo sam pare. Sto hiljada za devojkju. */Vadi pare, a Petjo se oslanja na zid./* Je li to tvoj čovek?

VASKO Da, to je. Upoznajte se.

Hanibal prijateljski lupne Petja po ramenu i on padne na pod.

VASKO Petjo, Petjo? Sonja, vode! */Sonja otrči po vodu, prskaju ga/.*

SONJA Petjo!

VASKO */prodrma ga/.* Petjo?

HANIBAL Odustani.

ПЕТЬО Zašto?

HANIBAL Nema smisla. Infarkt.

VASKO Šališ se?

HANIBAL Ne, što? Jako uzbuđenje i...

VASKO Joj, majku mu! Taman mu dođe red i on odape.

HANIBAL Često nam se to dešava. Ranije smo radili sa ekipom brze pomoći, ali je efekat minimalan. Nema spasa. *Hanibal pada na kolena, skrsti ruke za molitvu i izgovara na latinskom "Ave Marija". Vasko gleda izbezumljeno.*

VASKO O, Bože! Petjo! Petjo!

HANIBAL Šteta za pare. Sada treba da ih vratim...

PETJO Aaaa... Ne!

VASKO Živ je! Živ je!

HANIBAL Bravo! Bravo! Sad ću da ga upišem u spisak. */Petju./* Ime i prezime?

PETJO */izgubio moć govora/*. Aaaa...

VASKO Petko Petkov.

HANIBAL */piše/*. Pet-kov. Zanimanje?

PETJO Aaaa...

VASKO Dirigent.

HANIBAL */piše/*. Di-ri-gent. Dirigent čega?

VASKO Simfonijskog orkestra.

HANIBAL Koliko želite?

PETJO A vi koliko nudite?

HANIBAL Koliko vam treba?

PETJO Meni lično pare ne trebaju... mnogo. Ali za orkestar... Treba da im isplatim plate.

HANIBAL Do sada im niste plaćali?

PETJO Plaćao sam... ponekad.

HANIBAL Gde svirate?

PETJO Nigde... Tražimo angažman. Kad bi moglo kod vas dole...

HANIBAL Kod nas ima dovoljno orkestara. Iz bivšeg SSSR-a je sišlo 37 civilnih i 132 vojna orkestra. Smatraju ih nestalima u Avganistanu. Kakvu muziku svirate?

PETJO Uglavnom pogrebnu... u poslednje vreme. Pre svega Šopena. Zovu nas jer je veoma tužno: rodbina plače od tuge, muzikanti od gladi... Na ivici gladne smrti smo. Kad odemo na groblje, čak nam se i ne vraća...

HANIBAL Dobro. Daćemo vam iz fonda "Pogrebni obredi". Kažite koliko?

PETJO Pa, ovaj... Nas je trideset i dvoje... Troje je umrlo – znači trideset i pet i, ako još neko umre – računaj četrdeset... Po 50.000 na čoveka... Dva miliona... I jedan za mene... Tri. Jel može?

HANIBAL Može.

PETJO Dolara...

HANIBAL Molim?

PETJO Ako može... Trebaju nam instrumenti, frakovi, note. Note su mnogo skupe... Dva dolara komad. Samo za Betovenovu Devetu neće isterati, a on ima još osam...

HANIBAL Dobro. Momenat da obavestim banku. */Vadi mobilni./* Halo, banka, halo, banka? Dajte mi otsek "MEMENTO MORI"?

U tom trenutku Kleopatra vrisne iz tepiha.

SLIKA PETA

Tepih se razmotava i Kleopatra se pojavljuje.

KLEOPATRA Sve sam čula! Sve sam čula!

HANIBAL Ko ste vi?

PETJO Kleopatra. Htela je da vas iznenadi...

HANIBAL */pruža ruku/*. Drago mi je. Hanibal Klaudije Tiberius.

KLEOPATRA */podozrivo/*. Kleopatra.

PETJO Solistkinja – sopran... Veoma dobre glasovne mogućnosti... I sami ćete se uveriti...

KLEOPATRA Sve sam čula!. Hoću svoj deo, inače zovem policiju.

PETJO Ne! Molim te, ne!

HANIBAL Ja se policije ne bojim.

PETJO Zato što ih ne znaš. Nenasiti su...

VASKO Bolje proverite u spisku, možda je ima?

HANIBAL Da proverimo... */Otvora platni spisak/* Znači vi ste?

KLEOPATRA Kleopatra.

HANIBAL Tako... Kle... Kle... Kle... Kleopatra. */Gleda je dugo, malo začuđen/*. Vaš deo je isplaćen.

KLEOPATRA Kada?

HANIBAL Za vreme Gaja Julija Cezara.
KLEOPATRA Molim?
HANIBAL Postoje dokumenti. Saglasno dokumentima, tokom 56 godine pre nove ere, isplaćeno vam je 40 hiljada zlatnih talenata kao samohranom majci vanbračnog deteta.
KLEOPATRA Jeste li vi pri sebi?
HANIBAL Mi radimo po dokumentima. Ako arhivski dokumenti kažu da je plaćeno – onda je plaćeno. Kod nas je finansijska kontrola veoma stroga.
KLEOPATRA Vikaću! Policijaaaa!
PETJO Nee! */Hanibalu/*. Molim vas, učinite nešto!
ПОДЗЕМНИЈА Ništa ne mogu da učinim. Ovde piše crno na belo. Isplaćeno 40.000 zlatnih talenata pre 2000 godina.
PETJO Za 2000 godina se potroši. Kako se živi sa 20 talenata godišnje, pitaš li je? Ovde talenti nisu na ceni. Žena peva kod nas na pogrebima. Možeš da zamisliš? Cezarova ljubavnica, pa da mrzne po grobljima! Sramota za Rimsku imperiju.
HANIBAL Suma je bila ogromna – koliko i godišnji budžet Imprije.
KLEOPATRA Tada je bila, ali sad je ništa. Tada, evo pamtim, za jedan dolar sam kupovala... tri para hulahopki, i to kakve, a sada...
PETJO Da, da... Robovi su išli po 20 centa...
ПОДЗЕМНИЈА Možemo da razgovaramo o kompenzaciji... Banka će priznati inflaciju. */Kleopatri/* Koliku kompenzaciju tražite?
KLEOPATRA Solidnu. Što solidniju.
HANIBAL Kažite cifru.
KLEOPATRA Pet miliona.
HANIBAL Pet miliona?!
PETJO Ona je, ipak, Kleopatra... Poštujte svoju istoriju.
HANIBAL Dobro. Pet miliona.
KLEOPATRA Dolara.
HANIBAL Pet miliona dolara!?
KLEOPATRA Može i više.
HANIBAL Više ne može.
KLEOPATRA Dobro, onda deset. */Stisne mu ruku/*.
PETJO Ona je luda!
VASKO Šta ćeš da radiš sa 10 miliona?
KLEOPATRA Staviću ih detetu na knjižicu. Zaboravio si da imamo dete.
HANIBAL Zar dete nije od Cezara?
VASKO Ne. Moje je.
KLEOPATRA Nije tvoje.
HANIBAL A čije je?
KLEOPATRA Nije važno.
HANIBAL Važno je. Ako je od Cezara, dobiće naslednu stipendiju, unazad i sa kamatama.
KLEOPATRA */obara pogled/*. Od Cezara je... Bila sam mlada i naivna...
PETJO Da. Njih dvoje su bili su mnogo bliski...
VASKO Samo za Cezara nisam znao...
HANIBAL Koliko je star mali?
KLEOPATRA Tri.
HANIBAL Još ne može da govori, a vi hoćete da je Rokfeler. Deset miliona dolara dečji dodatak?!
KLEOPATRA Ne dolara!
HANIBAL A čega?
KLEOPATRA Funti. Zapisujte, ako ne pamтите.
PETJO Ludača!
KLEOPATRA Luda sam, pa šta! Al hoću pare! Deset miliona funti, ili ću da vrištim. */Urla/* Vrištaću!
HANIBAL Daću vam, samo malo tiše. Jadni Cezar! Kako li je živeo s njom?
PETJO Odmah posle nje je postao peder. Daj joj pare i beži, dok je vreme.
HANIBAL Daću joj. Daću joj i napuštam fondaciju.
KLEOPATRA Napuštaj, ali pare pre toga!
HANIBAL Sada će stići, samo tiše. */Vadi mobilni/*. Halo! Halo! Jel to banka? Salve, banka, Salve. Ovde okno broj 264. Ja sam, da, ja sam... Milion i sto hiljada maraka, 5 miliona dolara i 10 miliona funti. Da, tačno ste čuli: cifrom i slovom. Znam za plan, znam, ali nema drugog izlaza. Sankta simplicitus, banka, sankta simplicitus. Treba da

popustimo. Da? Potvrđeno iz fonda "Sankta simplicitus"? Gracie banka, gracie! /Kleopatri/. Gotovo. /pritisne na dugme mobilnog i iz tunela se čuje zvuk lifta./ Pare stižu.

SONJA Mogu li ja da pitam nešto?
HANIBAL Normalno.
SONJA Mogu li ja da vratim pare?
HANIBAL Sve može.
VASKO Sonja, šta ti je? Zašto da vraćaš?
SONJA Šta će mi?
VASKO Kupićeš auto.
SONJA Ukrašće ga.
VASKO Kupićeš stan.
SONJA Pokrašće ga.
VASKO On će ti opet dati.
SONJA Opet će da me pokradu.
VASKO Kupićeš, barem, video.
SONJA E, i?
VASKO Gledaćeš dobre filmove.
SONJA Hvala. Hoću da živim, a ne da gledam kako drugi žive.
Zvuk lifta koji se zaustavlja.
HANIBAL Pare su stigle. Potpišite spisak, a ja ću za to vreme da ih istovarim. /Ulazi u otvor i vadi bankarske džakove s parama./

SLIKA ŠESTA

Mala soba se skoro ispunjava vrećama. Petjo i Kleopatra počinju da odvajaju svako svoje. Sonja, sa slušalicama od vokmena na ušima, puši u uglu, potpuno nezaintersovana za pare i situaciju.

KLEOPATRA Ne pipaj! /Istrgne jednu vreću iz Petjovih tuku/. Ta je moja. Pusti je!
PETJO Kako tvoja? Ne vidiš li da je moja?
KLEOPATRA Pusti je, vikaću.
VASKO Daj joj, badžanak. Daj joj! Nećeš osiromašiti bez jedne vreće.
PETJO Ona ima 10 miliona. Deset vreća po milion.
KLEOPATRA Prebrojaću ih. /Raskida prvi svežanj i počinje da broji./
PETJO Kako ćeš brojati do 10 miliona? Život će ti proći u brojanju.
KLEOPATRA Žrtvovaću se. /Raskida drugi svežanj./
PETJO Vidi koje si đubre napravila...
KLEOPATRA Ja ću da pometem. /Uzima metlu i lopaticu./ Volim da metem.
VASKO Što meteš i moje? Ja imam samo jedan milion. Mete kao na gumnu... /Počinje da odvaja svoje pare./
KLEOPATRA Ne pipaj, čuješ li? Svo đubre je moje.
PETJO Badžanak, ostavi ih! Evo ti jedan svežanj od mojih, pusti je! /Baca svežanj, koji se pokida i meša se sa drugim parama./
VASKO Sve se izmeša. Kako ćemo sada da ih podelimo?
KLEOPATRA Nikako.
VASKO Delićemo na oko. /Počinje da deli lopaticom, pevušeći u ritmu: "Jedna tebi, jedna meni, meni, tebi, tebi, meni..."/
KLEOPATRA Hoću još jednu lopatu!
VASKO /zarije lopaticu, jazjareno./ Evo ti jedna lopata, evo ti još jedna, i još jedna... Hoćeš još jednu? /Podiže lopatu da je udari, ali se savlada./
KLEOPATRA Trebalo je da tražim još...
VASKO Tražila si, ali ti on reče da ne može više.
KLEOPATRA Ako vičem, daće...
VASKO Već je otišao.
KLEOPATRA Tunel je ostao... Sićiću dole i vrištaću. Hoću još!
VASKO Zašto?
KLEOPATRA Oročiću ih za unuke.
VASKO Još uvek nemaš unuke.
KLEOPATRA Jel da čekam da se prvo rode? Tada će biti još teže. Postaje sve gore i gore, Vasileee! Idem!
VASKO /hvata je/. Kleopatra!

KLEOPATRA Pusti me, Vasile. Kad već ima odakle da se uzme...
VASKO Već smo uzeli?
KLEOPATRA Još, još, još... Pusti me, vikaću!
VASKO Kleopatra!
KLEOPATRA Vikaćuuu!
Vasko je pusta
KLEOPATRA Još, još, još... Bar da nam unuci žive kao ljudi. Odlazim, odlaziiii!
Ulazi u tunel i vrišti. Glas joj se postepeno stišava.

SLIKA SEDMA

PETJO E, što je dosada, brate...
VASKO Šta će sad da se desi?
PETJO Daće joj, šta drugo...
VASKO Ne verujem.
PETJO Video si da imaju slabe živce... Kad se razvrišti u banci, samo će da uskliknu "O, sankta simplicitus!" i daće joj ceo fond. I onda će je zbog tolikih para neko ubiti. Badžanak, počinjem da se pitam: kako ćemo da utrošimo tolike pare?
VASKO Efektno, kako inače... Razbacaš ih na tromesečja i...
PETJO I isplaćujem plate.
VASKO Da.
PETJO A kad nestanu?
VASKO Kad nestanu... Opet ćeš tražiti od onog...
PETJO Ono... bolje da uopšte ne sviramo. Kad ovako, ili onako, stalno daju... /*Odlazi do centra sobe i pokušava da se orijentiše.*/ Badžanak, gde mu ono dođe Rimska imperija? Jel ovamo?
VASKO /*zbunjeno.*/ Kakva Rimska imperija? Tamo je Sever?
PETJO Kako to Sever? Odakle sunce izgreva?
VASKO Ranije je bilo sa istoka, sad više ne znam... Ako kažu s Istoka, onda je Istok.
PETJO Zar ne možeš normalno da misliš? /*Ponovo pokušava da se orijentiše.*/ Istok, Zapad, Sever, Jug... Znači, Zapad je tamo?
VASKO Ne znam. Nisam išao. Išao sam samo u...
PETJO Znam gde si išao... Badžanak, sa mnom se nešto dešava... Sve mi se okreće i gube mi se pravci... Zar se i tebi nečini da je lampa na podu?
VASKO Kako to na podu?
PETJO Imam takav osećaj... Vrlo neprijatan. Kao da je lampa pod nama. Reci mi onaj, Hanibal, na koju je stranu otišao? Kao da je krenuo nagore?
VASKO Popustili ti nervi, Petjo. I meni isto. Uzmi malo loze... Eto tako! Čekaj da i ja potegnem jednu... Znaš li šta sve možemo da uradimo sa ovim dolarima?
PETJO Ništa.
VASKO Nije tačno. Dolari su dolari. Možemo da ih konzerviramo i da ih izvadimo, kad se ovde stvari srede.
PETJO Ima da čekaš. Dotle mogu i dolare da ukinu. Čekaj malo... /*Pokušava da dubi na glavi.*/
VASKO Petjo, šta radiš?
PETJO Nešto se dešava, Badžanak... Gubim osećaj za orijentaciju.
VASKO Kakvu orijentaciju?
PETJO Vertikalnu. Kao da sam pijan... Na trenutak, gore mi izgleda kao dole, i obrnuto. Joj, mamicu mu! Gadno, badžanak.
VASKO To je zbog para. Ovaj nas izludi s tim parama.
PETJO Vasko, hajde da izađemo gore, hoćeš li?
VASKO Gde gore?
PETJO Kroz rupe. Ne mogu više da stojim ovde. Treba mi vazduh i svetlost, badžanak, gušim se. Nisi li video da je on krenuo gore? On nas zamajava, badžanak. Oni su gore, a mi smo dole. Visimo!
VASKO Pazi sad, to gore i to dole su relativni pojmovi. Sve zavisi od gravitacije, jer da nje nema, rasprsnuli bi se. Realno posmatrano, svi mi visimo u vasioni.
PETJO Ne svi, badžanak. Samo mi visimo. I to naniže.
VASKO Za vasionu ne postoji gore i dole.
PETJO Za vasionu ne, ali za nas da... Svako gleda da izađe nagore, samo mi nadole. Jer smo pobrkali pravce. Ja idem, badžanak!

VASKO Gde?
PETJO Bacam se glavom naviše, šta bude da bude. /*Baca se glavom naniže.*/
VASKO Petjo! Petjo! Badžanak!

SLIKA OSMA

U ovoj slici, prisustvo rupe se aktivira. Ona započinje da svetli raznobojnim svetlima a, s vremena na vreme, bljesnu i jaki blicevi. Sve vreme, rupa dimi, a ponekad izbijaju gejzeri dima, pomešani sa novčanicama. Čuju se tekstovi na latinskom, oratorijumi i sl. Vasko i SONJA, napokon, ispijaju nesrećnu Sonjinu kafu i žure da okrenu šolje, ne bi li prorekli svoju svetlu budućnost.

SONJA Reci mi, gde je gore i gde je dole?
VASKO Ljudi žive svuda. Nemoj da slušaš Petja. On je otkaćio.
SONJA Razumem.
VASKO Stvarno je postalo strašno. Oni će se vratiti...
SONJA Bojim se da i ja ne krenem.
VASKO Sonja, molim te!
SONJA A što da ne? Šta me očekuje ovde, ako ostanem?
VASKO Kako šta? Ti si mlada, budućnost je pred tobom... Jel vidiš ovo crno... /*Pokazuje na šolju.*/
SONJA Budućnost je predamnom, dok sam mlada. A posle? Pogledaj Kleopatru i ne pitaj za mene...
VASKO Borićeš se.
SONJA S kim?
VASKO Kako s kim? Sa sebi sličnima. /*Pokazuje šoljicu.*/ Vidiš ovo ovde, to su oni...
SONJA A što su oni krivi? I oni su kao ja, i oni hoće da žive.
VASKO Ko preživi. Ovde je to tako.
SONJA Nije u tome istina.
VASKO Trebalo je da tražiš više para. Kad čovek ima para, nekako uvek izađe na kraj. Ko ima para – preživljava.
SONJA I to nije istina.
VASKO A šta je istina? Kada smo već u lavirintu, barem biraj svetlije tunele, da ne udaraš u zidove. Ovde zid. /*Pokazuje zidove.*/ Tamo zid, i tamo zid. Tu vrata. Izlaziš. Ideš, odeš, obilaziš ulice, trgove, kafane, eventualno magistrale u zemlji, možda i izvan zemlje (gde ti dozvole) i gledaš – svuda isto, ako ne i još gore. I opet se vraćaš tu. Jer i ulice u tom lavirintu su aleje bez izlaza. Gde god da odeš, opet si tu. Zid. /*Pokazuje.*/ Zid, zid...
Gore ne može, Dole... Dole može...
/Pogleda Sonju, pogledmom otkrivača naučne istine./ Eto izlaza! Eto izlaza, Sonja! /*Jurne ka rupi.*/
SONJA Vasko!
VASKO Izlaz, Sonja, izlaz!
SONJA Svi su poludeli...
VASKO Oni nisu ljudi, Sonja, mi smo ljudi. Sada sam shvatio. Sonja, ideš li?
SONJA Ne.
VASKO Ja odlazim! Odlazim! /*Sonja očajnički pokušava da ga zaustavi.*/ Odlazim, Sonja.
SONJA Vasko, čekaj! Idem i ja...

SLIKA DEVETA

Tama.

SONJA Vasko? Vasko, gde smo?
VASKO Kako gde, u tunelu... Ovde se ukršta sa drugim tunelima. Ceo lavirint. Izgleda da smo se izgubili.
SONJA Vasko, gde si?
VASKO Tu sam. Drži se za mene da se ne izgubimo.
SONJA Vasko, strah me je. Da se vratimo!
VASKO Kako da se vratim iz ovog lavirinta? Trebalo je da uzmemo klupko pređe, da ga usput odvijamo. Sada i da se vratimo ne možemo...
SONJA I šta ćemo sad?
VASKO Ne znam. Ja sam već ogladneo. Trebalo je da uzmem suhu hranu.
SONJA (šapuće) Vasko? Vasko, čujem nešto? Neko dolazi?
VASKO Gde?
SONJA Tamo negde.
Čuje se kašalj u tami.

VASKO I ja čujem nešto.
SONJA I šta ćemo sad?
VASKO Predaćemo se. Tražićemo politički azil, ili nešto slično... Reći ću mu: prijatelju, takva i takva stvar... Znaš li kako je prijatelj na latinskom?
SONJA Ne znam. Mislim da je amigos.
VASKO To je na španskom?
SONJA Ma svi ti jezici liče...
VASKO Italijanski je bliži latinskom. Kako beše na italijanskom?
SONJA Ne znam.
VASKO Probaću sa amigos. (*Viče na sav glas.*) Salve, amigos!
Nakon kratke pauze s druge strane se čuje glas.
GLAS Salve, amigos!
VASKO Razumeo je. (*Glasno*) Vivat Roma!
GLAS Vivat Roma!
VASKO Vivat Romano Imperium!
GLAS Vivat Romano Imperium!
VASKO Jesi li videla? Uspostavimo kontakt.
SONJA Kaži mu kako se zoveš.
VASKO Dobro. (*Glasno.*) Meus nomen Vasilius.
GLAS Meus nomen Pietros.
VASKO Zove se Pietros. Sad smo se upoznali.
SONJA Treba da počneš neki razgovor...
VASKO Ništa više ne znam na latinskom. Pamtim samo studentsku himnu.
SONJA Nema veze, pevaj. Bolje nego da ćutimo.
VASKO (*peva*) Vivat Academia...
GLAS (*peva*) Vivant professores...
VASKO Uspostavimo kontakt. (*Nastavlja sa himnom.*) Vivat Academia...
GLAS Vivant professores...
Svo troje zajedno otpevaju celu strofu himne:
Vivat Academia,
vivant professores. (bis)
Vivat membrum quodlibet,
vivant membra quaelibet,
semper sint in flore. (bis)

Alma Mater floreat
quae nos educavit, (bis)
caros et conmiliones
dissitas in regiones
sparsos congregavit. (bis)

Svetlost od sveće. Vasko, Sonja, Petjo i Kleopatra stoje na sceni i pevaju.
PETJO Badžo, jeste li to vi?
VASKO Mi smo.
PETJO Uh, prepade me! Pomislih: uhvatiše nas.
VASKO Ko?
PETJO Rimska policija, ko drugi? Zategli vizni režim i proteruju sve emigrante. A kuda ste se vi zaputili?
VASKO Pa, tamo. Videsmo od vas i...
KLEOPATRA Jadničci!
PETJO Vraćajte se, nije tamo za nas.
VASKO Šta? Zar nema posla?
PETJO Badžo, bez radne vize primaju samo u Koloseum.
VASKO Muzikante?
PETJO Ne. Gladijatore, Vasile. Probao sam.
VASKO I?
PETJO Učestvovao sam u rekonstrukciji bitke između spartanaca i Kserksa.
VASKO Na kojoj si strani bio?

PETJO Ja sam bio Kserks.
 VASKO Jesi li se tukao?
 PETJO Ne, Vasko, nisam se tukao.
 VASKO Nego?
 PETJO Bežao. Kad izađoše oni spartanci, ja jurnuh da bežim po pisti. Ja bež – oni za mnom, ja trk – oni za mnom. Jedan kug, drugi, treći, četvrti... Taman da me sustignu, Imperator (tamo ga zovu predsednik) usta iz lože, podiže ruke i viknu: “Ovo nisu olimpijske igre. Ovo su gladijatorske bitke. Ko hoće olimpijske igre, da ide gore na onaj svet!” Tog trenutka se šmugnuh u jedan podzemni tunel Koloseuma i iz tunela u tunel, i eto me ovde.

KLEOPATRA A ja sam pevala ulogu mučenice među gladnim lavovima u ranohrišćanskoj operi. Ja pevam – lavovi urlaju, ja pevam – lavovi urlaju... Na kraju me lavovi opkoliše u jednom uglu i razjapiše čeljusti. Onda ja zaurlah: “Vikaću!”, lavovi pobegoše u gledalište kod publike, ja skočih dole u orkestar i kroz jedan tunel sustigoh Petja. Dobro je što dole ima mnogo tunela... Celo je podzemlje kao lavirint.

VASKO Tiše! Neko, izgleda, dolazi?
 PETJO Rimska policija?
 VASKO Još gore. Izgleda su spartanci... Brzo gore, inače loše nam se piše.

SLIKA DESETA

Izlaze, zadihani, iz tunela u Vaskov stan.

PETJO Uh, izadosmo! Brzo da okrenemo sto preko rupe! Brže!
Okreću sto i pločom zatvaraju otvor rupe.

PETJO Uh, hvala Bogu! Ovde je mnogo bolje, badžo. Tamo ni zdravo ne možeš da kažeš na latinskom, a ovde, nekog opsuješ, nekom se požališ i lakne ti. Badžo, idi kupi dve flaše viskija, oni spartanci su mi još uvek pred očima. Kupi tri flaše.

VASKO A pare?
 PETJO Pa, zar ti ne dadoše milion?
 VASKO Stvarno... Zaboravih da sam bogat. Što ti je čovek? Kad navikne na nemaštinu, i ne može da odvikne. Ovde ima loza...
 PETJO Onda daj i sedi. *(Sedaju na pod.)* Hajde, živeli!
 SVI Živeli! *(Podižu čaše u vis.)*
Tog trenutka, sto kojim je zatvorena rupa počinje da se pomera.

VASKO Tiše! Neko dolazi!
 PETJO Spartanci! Drži sto!
Svi pritiskaju sto. Odozdo neko udara po stolu.

PETJO Natrag! Vraćajte se! Ovde su gladijatorske borbe zabranjene!
Čuje se moćno urlanje pneumatske bušilice i svi beže u ugao. Iz tunela izlazi Hanibal.

HANIBAL Salve, amicos!
Gledaju ga, uplašeno, bez reči.

HANIBAL Vivta Romano Imperium!
 SONJA Ti opet nosiš pare?
 HANIBAL Ne. Više ne nosim pare. Dali mi otkaz. Dali mi otkaz i najurili me iz imperije.
 PETJO A što su tebe najurili?
 HANIBAL Optužili li me da sam organizovao ilegalni trafik ljudi.
 PETJO Kakvih ljudi?
 HANIBAL Vas. Videli vas dole i...
 KLEOPATRA Ma kakvi! Sve vreme smo tu sedeli...
 HANIBAL Mogu li da ostanem kod vas?
 PETJO Možeš. Sedi. Vasko, daj mu čašu. Daj i neko meze.
 VASKO Imam samo pseće konzerve. Kupovao sam ih dok sam bio siromašan... za psa. Mislio sam da uzmem psa...
 PETJO Nema veze, daj. Uz lozu sve ide. Hajde, živeli! *(Piju.)* Malo ćemo da popijemo, malo da pojedemo... Malo ćemo da polajemo... Auuu! *(Petjo postaje sve veseliji.)* Ha-ha-ha! Auuu! *(Prema Vasku.)* Auuu!
 VASKO *(prijhvta igru)* Auuu! Ha-ha-ha! Bau!
Vasko i Petjo počinju da se zabavljaju, lajući. Postepeno se u igru uključuje i Kleopatra, glasno zavijajući profesionalnim sopranom. Imitiraju pse, hodajući četvoroonoške. Započinju da zubima kidaju torbe i da

“šapama” vade novac. Pod je prekriven parama i oni se valjaju po njima. Sonja to ne shvata kao emocionalno rasterećenje i šakama pokriva uši. Hanibal posmatra izbezumljeno.

- SONJA (urla) Dosta! (Hanibalu) Jel vidiš? Vidiš li šta si učinio tvojim parama? Zašto nam dadoste te pare?
- HANIBAL Ispunjavao sam svoju misiju.
- SONJA Zašto baš nas izabrate?
- HANIBAL Zato što ste siromašni.
- SONJA I, pošto smo siromašni, daješ nam da još više patimo, je li?
- HANIBAL Dali smo vam da i vi imate, jer smo hteli da ljude učinimo srećnijim i boljim.
- VASKO Zar se siromahu daju pare?
- SONJA Da ih vratimo. Da im ih vratimo dok sasvim nismo poludeli.
- PETJO Da, da! Vratićemo ih... Prvo da malo poludimo, pa onda.
- KLEOPATRA Da ih zapalimo! Ne mogu više ni da ih gledam.
- Nekoliko puta bezuspešno pali šibicu.*
- VASKO Stani, zapalićeš zgradu!
- PETJO (pokazuje Hanibala) On je za sve kriv! On! Njega treba zapaliti.
- HANIBAL O, sanctus simplicitas!
- PETJO Sanctus simplicitas, je li? Život si nam uništio!
- On hvata jednu gomilu novčanica i baca je preko Hanibala. I drugi, takođe, počinju da ga zatrpavaju novčanicama. Gomila postepeno raste i potpuno pokriva Hanibala.*
- PETJO Pali!
- Kleopatra pali šibicu.*
- SONJA Stanite!
- Ona počinje da odgrće gomilu i, kada stigne do poda, od Hanibala nema ni traga. Svi pojure da ga traže, kopajući bezuspešno po gomili novčanica.*
- SONJA Nema ga?! Nestao je.
- PETJO Ima čovek pravo. Ovde nije za život.
- SONJA Samo su pare ostale...
- VASKO I mi ostajemo ovde. Pare ništa ne menjaju.
- KLEOPATRA Šta možemo da učinimo?
- VASKO Ništa.
- PETJO Osim da čekamo da se nešto promeni...
- KLEOPATRA Da li će se promeniti?
- SONJA I da se ne promeni, opet ćemo čelati. Druge mogućnosti nema. Čekaćemo.
- VASKO Čekaćemo.
- PETJO Čekaćemo.
- SONJA Čekaćemo. Sve se na ovom svetu menja. Smenjuju se noć i dan, proleće i zima, epohe se smenjuju, menjaju se vlade... Sve i svako se menja, ali naše čekanje ostaje večito. Noću čekamo dan, zimi proleće. I uvek nakon noći dolazi dan. To je jedino u šta još verujemo. No, čak i da nikada ne svane, mi ćemo opet čekati. Čekaćemo!
- Postepeno, za vreme monologa, nekakva božanska svetlost započinje da osvetljava scenu odozgo. Čuje se udaljeno pojanje. Svetlost i pojanje postaju sve jači.*
- SVI Čekaćemo!
- Pojanje i svetlost dostižu vrhunac. Sa neba se spušta beli tron u kome sedi čovek sav u belom. Sve je prekrasno i bajkovito kao snoviđenje i svi padaju na kolena. Zaduva vetar koji razveje njihove kose i odeću.*
- NADZEMNI I vi ćete biti nagrađeni. Mi ćemo vas spasiti.
- Vasko se polako uspravlja, razvejane kose.*
- VASKO Ko ste vi?
- NADZEMNI Mi smo iz jednog nadzemnog sveta – sveta večitog blagostanja, ljubavi i sreće. Vaše će čekanje biti nagrađeno i mi ćemo vas spasiti. Dođite!

KRAJ

Prevod sa bugarskog: Blažo Nikolić
E-mail: blajonik@yahoo.com